

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

3. září 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Elektronické komunikace – Článek 11 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie – Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků – Svoboda usazování – Článek 49 SFEU – Směrnice 2002/21/ES – Články 15 a 16 – Vnitrostátní právní úprava zakazující společnosti s významnou tržní silou v jednom odvětví nabýt ‚značných ekonomických rozměrů‘ v jiném odvětví – Výpočet příjmů dosažených v odvětví elektronických komunikací a v odvětví sdělovacích prostředků – Vymezení odvětví elektronických komunikací – Omezení na trhy, které jsou předmětem regulace *ex ante* – Započítání příjmů přidružených společností – Stanovení rozdílné hranice příjmů pro společnosti, které působí v odvětví elektronických komunikací“

Ve věci C-719/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio, Itálie) ze dne 26. září 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 15. listopadu 2018, v řízení

Vivendi SA

proti

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

za přítomnosti:

Mediaset SpA,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, I. Jarukaitis (zpravodaj), E. Juhász, M. Ilešič a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: R. Șereș, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. října 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Vivendi SA G. Scassellati Sforzolinim, G. Faellou, C. F. Emanuelem a D'Ostunim, avvocati,

* Jednací jazyk: italština.

- za Mediaset SpA A. Catricalou, D. Lipanim, C.E. Cazzatem, G.M. Robertim, G. Bellittim a M. Serponem, avvocati,
 - za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s. Fiorentinem, avvocato dello Stato,
 - za Evropskou komisi L. Armati a L. Nicolae, jakož i L. Malferrarim, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. prosince 2019,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 49, 56 a 63 SFEU, jakož i článků 15 a 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice) (Úř. věst. 2002, L 108, s. 33; Zvl. vyd. 13/29, s. 349), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/140/ES ze dne 25. listopadu 2009 (Úř. věst 2009, L 337, s. 37) (dále jen „rámcová směrnice“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Vivendi SA na straně jedné a Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (úřad pro dohled nad komunikacemi, Itálie) (dále jen „úřad AGCOM“) a společností Mediaset SpA na straně druhé, jehož předmětem je ustanovení italského práva zakazující, aby jeden podnik dosáhl příjmy přesahující 10 % celkových příjmů integrovaného komunikačního systému (dále jen „IKS“), má-li tento podnik podíl přesahující 40 % na celkových příjmech odvětví elektronických komunikací.

Právní rámec

Unijní právo

Rámcová směrnice

- 3 Body 5, 25 a 27 odůvodnění rámcové směrnice uvádějí:

„(5) Konvergence odvětví telekomunikací, médií a informačních technologií znamená, že všechny přenosové sítě a [doplňkové] služby by měly být předmětem jediného předpisového rámce. [...] Je nezbytné oddělit regulaci přenosu od regulace obsahu. Tento rámec se proto nezabývá obsahem služeb, který je poskytován po sítích elektronických komunikací prostřednictvím služeb elektronických komunikací, jako je obsah rozhlasového a televizního vysílání, finanční služby a některé služby informační společnosti, a proto jím nejsou dotčena opatření týkající se takových služeb přijatá na úrovni [Unie] nebo na vnitrostátní úrovni v souladu s [unijním právem], s cílem podporovat kulturní a jazykovou rozmanitost a zajistit ochranu mediální plurality. [...] Oddělením regulace přenosu od regulace obsahu není dotčeno zohlednění vazeb, které mezi nimi existují, zejména pro zaručení mediální plurality, kulturní rozmanitosti a ochrany spotřebitele.

[...]

- (25) Za jistých okolností jsou zapotřebí [je zapotřebí stanovit] povinnosti *ex ante*, aby byl zajištěn rozvoj konkurenčního trhu. Definice významné tržní síly ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 97/33/ES ze dne 30. června 1997 o propojení v odvětví telekomunikací s cílem zajistit univerzální službu a interoperabilitu uplatněním zásad otevřeného přístupu k síti (ONP)

[(Úř. věst. 1997, L 199, s. 32)] prokázala svou účinnost v počátečních fázích otevírání trhu jako práh pro povinnosti [pro vznik povinností] *ex ante*, ale nyní je třeba ji přizpůsobit tak, aby vyhovovala složitějším a dynamičtějším trhům. Z tohoto důvodu je definice použitá v této směrnici ekvivalentní pojmu dominantního postavení, jak je definován v judikatuře Soudního dvora a [Tribunálu] [...]

[...]

(27) Je nezbytné, aby byly regulační povinnosti *ex ante* ukládány pouze v případě, kdy neexistuje účinná hospodářská soutěž, tj. na trzích, na nichž se nachází jeden nebo více podniků s významnou tržní silou, a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo [unijního práva] v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému. Je proto nezbytné, aby [Evropská komise] vypracovala v souladu se zásadami práva hospodářské soutěže pokyny na úrovni [Unie], kterými se budou řídit vnitrostátní regulační orgány při hodnocení účinnosti hospodářské soutěže na daném trhu a při posuzování významné tržní síly [daných podniků].[...]"

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti a cíl“, stanoví:

„1. Tato směrnice vytváří harmonizovaný rámec pro regulaci sítí a služeb elektronických komunikací, přiřazených zařízení a doplňkových služeb a určitých aspektů koncových zařízení, které usnadňují přístup pro zdravotně postižené uživatele. Stanoví úkoly vnitrostátních regulačních orgánů a zavádí soubor postupů s cílem zajistit harmonizované uplatňování předpisového rámce [v celé Unii].

2. Touto směrnicí, jakož i zvláštními směrnicemi, nejsou dotčeny povinnosti uložené vnitrostátním právem na základě [unijního práva] nebo [unijním právem], které se týkají služeb poskytovaných prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací.

3. Touto směrnicí, jakož i zvláštními směrnicemi, nejsou dotčena opatření přijatá na úrovni [Unie] nebo na vnitrostátní úrovni v souladu s [unijním právem] se záměrem prosazovat cíle veřejného zájmu, zejména s ohledem na regulaci obsahu a audiovizuální politiku.

[...]"

5 V článku 2 uvedené směrnice, nadepsaném „Definice“, se uvádí:

„[...]

c) „službou elektronických komunikací“ [se] rozumí služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové vysílání, s výjimkou služeb poskytujících obsah nebo vykonávajících redakční dohled nad obsahem přenášeným prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací [poskytujících obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací nebo vykonávajících redakční dohled nad tímto obsahem] [...];

[...]"

6 Článek 15 téže směrnice, nadepsaný „Postup pro určení a vymezení trhů“, stanoví:

„1. Po veřejné konzultaci zahrnující i vnitrostátní regulační orgány a při nejvyšším možném zohlednění stanoviska [Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC)], přijme Komise poradním postupem podle čl. 22 odst. 2 doporučení o relevantních trzích produktů a služeb (dále jen „doporučení“). Doporučení určí ty trhy produktů a služeb v rámci odvětví elektronických komunikací, jejichž vlastnosti mohou odůvodňovat uložení regulačních povinností

stanovených zvláštními směrnici, aniž jsou dotčeny trhy, které lze vymezit v určitých případech podle práva hospodářské soutěže. Komise vymezí trhy v souladu se zásadami práva hospodářské soutěže.

Komise doporučení pravidelně přezkoumává.

2. Komise nejpozději ke dni vstupu této směrnice v platnost zveřejní pokyny pro analýzu trhu a hodnocení významné tržní síly (dále jen „pokyny“), které musí být v souladu se zásadami práva hospodářské soutěže.

3. Vnitrostátní regulační orgány vymezí relevantní trhy podle situace v konkrétním členském státě, zejména relevantní zeměpisné trhy na svém území, v souladu se zásadami práva hospodářské soutěže, přičemž v nejvyšší míře zohlední doporučení a pokyny. Před vymezením trhů, které se liší od trhů, jež jsou označeny v doporučení, použijí vnitrostátní regulační orgány postupy uvedené v člancích 6 a 7.

4. Po konzultaci zahrnující i vnitrostátní regulační orgány může Komise při nejvyšším možném zohlednění stanoviska BEREK [...] přijmout rozhodnutí, kterým určí nadnárodní trhy.“

7 Článek 16 rámcové směrnice, nadepsaný „Postup pro analýzu trhu“, stanoví:

„1. Vnitrostátní regulační orgány provedou analýzu relevantních trhů uvedených v doporučení, přičemž vezmou v úvahu trhy určené v doporučení a v nejvyšší možné míře zohlední pokyny. Členské státy zajistí, aby tato analýza byla případně provedena ve spolupráci s vnitrostátními orgány na ochranu hospodářské soutěže.

2. Pokud je podle odstavce 3 nebo 4 tohoto článku, článku 17 směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2002/22/ES [ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací] (směrnice o univerzální službě) [(Úř. věst. 2002, L 108, p. 51; Zvl. vyd. 13/29, s. 367)] nebo článku 8 směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2002/19/ES [ze dne 7. března 2002 o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení] (přístupová směrnice) [(Úř. věst. 2002, L 108, s. 7; Zvl. vyd. 13/29, s. 323)], od vnitrostátního regulačního orgánu požadováno rozhodnutí, zda uložit, ponechat v platnosti, změnit nebo zrušit povinnosti pro podniky, rozhodne dotýčný vnitrostátní regulační orgán na základě vlastní analýzy trhu podle odstavce 1 tohoto článku, zda je relevantní trh účinně konkurenční.

3. Pokud vnitrostátní regulační orgán dospěje k závěru, že je trh účinně konkurenční, neuloží nebo nezachová žádné zvláštní regulační povinnosti uvedené v odstavci 2 tohoto článku. V případech, kdy zvláštní regulační povinnosti pro odvětví již existují, orgán takové povinnosti ukládané podnikům na relevantním trhu zruší. Strany dotčené zrušením těchto povinností o tom musí být v přiměřené lhůtě předem vyzooměny.

4. Pokud vnitrostátní regulační orgán zjistí, že relevantní trh není účinně konkurenční, určí podle článku 14 podniky, které mají samostatně nebo ve spojení s jinými podniky významnou tržní sílu na daném trhu a těmto podnikům uloží vhodné zvláštní regulační povinnosti uvedené v odstavci 2 tohoto článku, nebo pokud tyto povinnosti již existují, ponechá je v platnosti nebo je změní.

[...]“

Směrnice o audiovizuálních mediálních službách

- 8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. 2010, L 95, s. 1) (dále jen „směrnice o audiovizuálních mediálních službách“), v bodech 5 a 8 odůvodnění uvádí:

„(5) Audiovizuální mediální služby jsou ve stejné míře kulturními i ekonomickými službami. Jejich rostoucí význam pro společnost, demokracii – především zajištěním svobody informací, názorové rozmanitosti a plurality médií – vzdělávání a kulturu odůvodňuje používání zvláštních pravidel pro tyto služby.

[...]

(8) Je nezbytné, aby členské státy zajistily zamezení jednání, která mohou omezovat volnost pohybu televizního vysílání a obchod s ním nebo která mohou podporovat vytvoření dominantního postavení, jež způsobuje omezení pluralismu a svobody informací přenášených televizí a omezení svobody informací obecně.“

Italské právo

TUSMAR

- 9 Decreto legislativo n. 177 – Testo Unico dei Servizi di Media Audiovisivi e Radiofonici (legislativní nařízení č. 177, jímž se přijímá konsolidovaný akt o audiovizuálních a rozhlasových sdělovacích prostředcích), ze dne 31. července 2005 (řádný dodatek GURI č. 208, ze dne 7. září 2005), ve znění použitelném ve věci v původním řízení (dále jen „TUSMAR“), v čl. 2 odst. 1 písm. s) stanoví:

„ ‚Systémem [IKS]‘ [se rozumí] hospodářské odvětví, které zahrnuje následující činnosti: denní a periodický tisk; vydávání ročenek a elektronických publikací, a to i prostřednictvím internetu; rozhlasové vysílání a audiovizuální mediální služby; film; venkovní reklamu; reklamní činnosti týkající se výrobků a služeb; sponzorství.“

- 10 Článek 43 TUSMAR, nadepsaný „Dominantní postavení v systému [IKS]“, stanoví:

„1. Subjekty, které působí v systému [IKS], jsou povinny oznámit [úřadu AGCOM] dohody a operace týkající se spojování podniků, aby mohl ověřit dodržení zásad uvedených v odstavcích 7, 8, 9, 10, 11 a [...], podle postupů stanovených zvláštními předpisy přijatými samotným úřadem.

[...]

5. [Úřad AGCOM] se přizpůsobuje změnám ve vlastnostech trhu [...] a přijímá nezbytná opatření k odstranění nebo zabránění vytváření postavení uvedených v odstavcích 7, 8, 9, 10, 11 [...] nebo jakékoli jiného postavení poškozujícího pluralitu. [...]

7. Při naplňování národního plánu přidělování rádiových a televizních kmitočtů v digitálním režimu nesmí tentýž poskytovatel obsahu, a to ani prostřednictvím společností, které mohou být považovány za společnosti tímto poskytovatelem ovládané nebo k němu přidružené ve smyslu odstavců 13, 14 a 15, být držitelem povolení, podle kterých může vysílat více než 20 % všech televizních programů nebo více než 20 % rozhlasových programů vysílaných na pozemních rádiových kmitočtech v celostátním rozsahu na sítích stanovených v tomto rozsahu.

8. Do plného uskutečnění národního plánu přidělování televizních kmitočtů v digitálním režimu je limit stanovený pro celkový počet programů na subjekt 20 % a vypočítává se na základě celkového počtu televizních programů, které jsou také ve smyslu čl. 23 odst. 1 legge n. 112 – Norme di principio in materia di assetto del sistema radiotelevisivo e della RAI-Radiotelevisione italiana SpA, nonché delega al Governo per l’emanazione del testo unico della radiotelevisione (zákon č. 112, kterým se stanoví základní pravidla týkající se struktury rádiového a televizního systému a RAI-Radiotelevisione italiana SpA a kterým se pověřuje vláda zveřejněním konsolidovaného aktu o rádiovém a televizním systému), ze dne 3. května 2004 [(řádny dodatek GURI č. 104, ze dne 5. května 2004)], poskytovány nebo vysílány v celostátním rozsahu na pozemních radiových kmitočtech ať už v analogovém, nebo digitálním režimu. Televizní programy vysílané v digitálním režimu mohou být základem pro výpočet, pokud pokrývají 50 % obyvatelstva. Při výpočtu, zda je dodržen limit 20 %, se nezohledňují programy, které představují simultánní opakovaný přenos programů vysílaných v analogovém režimu. Toto kritérium výpočtu se vztahuje pouze na subjekty, které vysílají programy v digitálním režimu pokrývající 50 % obyvatelstva.

9. Aniž je dotčen zákaz vytváření dominantních postavení na jednotlivých trzích, které tvoří [systém IKS], subjekty, které jsou povinny se zapsat do rejstříku provozovatelů komunikací zřízeného podle čl. 1 odst. 6 [písm.] a) [bodů] 5 legge n. 249 – Istituzione dell’Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo (zákon č. 249, kterým se zřizuje úřad pro dohled nad komunikacemi a stanoví předpisy týkající se telekomunikačních a radiotelevizních systémů), ze dne 31. července 1997 [(běžný doplněk ke GURI č. 177, ze dne 31. července 1997)], nemohou přímo ani prostřednictvím ovládaných nebo přidružených subjektů ve smyslu odstavců 14 a 15 dosáhnout příjmů převyšujících 20 % celkových příjmů [systému IKS].

10. Příjmy uvedené v odstavci 9 jsou příjmy plynoucí z financování veřejné rozhlasové a televizní služby po odečtení správních poplatků, z celostátní a místní reklamy, včetně přímé formy, z teleshoppingu, ze sponzorství, z reklamních činností týkajících se produktů prováděných v prodejních místech, s výjimkou slev z ceny, z trvalých dohod s veřejnými subjekty a z veřejné podpory poskytované přímo subjektům vykonávajícím činnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 [písm.] s), z nabídky placené televize, z předplatného a prodeje deníků a periodik, včetně tištěných a fonografických produktů uváděných na trh v jejich příloze, jakož i z národních tiskových agentur, z vydávání ročenek a elektronických publikací, a to i prostřednictvím internetu, z inzerce online a na různých platformách, a to i v přímé formě, včetně zdrojů shromážděných vyhledávači, sociálními platformami a platformami pro sdílení, a z užití kinematografických děl v různých formách, k nimž má veřejnost přístup.

11. Podnikům, jejichž příjmy, včetně příjmů dosažených prostřednictvím ovládaných nebo přidružených společností, v odvětví elektronických komunikací, jak je definováno v článku 18 decreto legislativo n. 259 – Codice delle comunicazioni elettroniche (legislativní nařízení č. 259, kterým se stanoví kodex pro elektronické komunikace), ze dne 1. srpna 2003 [(řádny dodatek GURI č. 214, ze dne 15. září 2003)], jsou vyšší než 40 % celkových příjmů tohoto odvětví, nemohou ze [systému IKS] plynout příjmy přesahující 10 % příjmů dosažených v tomto systému.

[...]

13. Pro účely určení dominantního postavení zakázaného v [systému IKS] tímto konsolidovaným aktem se přihlíží také ke kapitálovým podílům získaným nebo v každém případě drženým prostřednictvím ovládaných společností, a to i nepřímo, a trustových společností nebo prostředníků. Za nabyté se považují podíly, jejichž vlastnictví přechází z jednoho subjektu na druhý, zejména fúzí, rozdělením, postoupením, převodem společností nebo jinými operacemi, které se těchto subjektů týkají, nebo v souvislosti s těmito operacemi. Existují-li mezi jednotlivými akcionáři dohody, bez ohledu na formu v jaké byly uzavřeny, jež se týkají společného hlasování nebo v každém případě řízení dotyčné společnosti a které jdou nad rámec pouhé konzultace mezi akcionáři, považuje se každý z akcionářů za vlastníka všech akcií nebo podílů vlastněných nebo ovládaných zúčastněnými stranami.

14. Pro účely tohoto úplného znění předpisu se jedná o kontrolu, zejména pokud jde o jiné subjekty než společnosti, v případech stanovených v čl. 2359 prvním a druhém pododstavci Codice civile (občanský zákoník).

15. Není-li prokázáno jinak, jedná se o kontrolu ve formě výkonu dominantního vlivu v jedné z následujících situací:

- a) existuje-li subjekt, který sám nebo po dohodě s dalšími akcionáři má možnost uplatnit většinu hlasovacích práv na řádné valné hromadě nebo jmenovat či odvolat většinu členů představenstva;
- b) existují-li, zejména mezi společníky, vazby finanční, organizační nebo hospodářské povahy, které mohou mít jeden z následujících účinků:
 - 1) převádění zisků a ztrát;
 - 2) koordinaci řízení společnosti s řízením jiných společností za účelem dosažení společného cíle;
 - 3) svěření pravomocí překračujících pravomoci spojené s drženými akciemi nebo podíly;
 - 4) svěření pravomocí, pokud jde o výběr členů představenstva nebo vedení společností, subjektům jiným, než těm, jejichž pravomoci se právoplatně odvíjí od vlastnické struktury;
- c) existuje-li vztah podřízenosti společnému řízení, což může vyplývat zejména z vlastností složení správních orgánů nebo z jiných významných a kvalitativních prvků.

[...]"

Občanský zákoník

11 Článek 2359 občanského zákoníku, nadepsaný „Ovládané a přidružené společnosti“, stanoví:

„Za ovládané společnosti jsou považovány:

- 1) společnosti, ve kterých jiná společnost disponuje většinou hlasovacích práv, které lze uplatnit na řádných valných hromadách;
- 2) společnosti, ve kterých jiná společnost disponuje dostatečným počtem hlasovacích práv, aby mohla vykonávat dominantní vliv na řádné valné hromadě;
- 3) společnosti, ve kterých jiná společnost vykonává dominantní vliv na základě zvláštních smluvních závazků.

Pro účely použití bodů 1) a 2) prvního pododstavce se zohledňují také hlasovací práva ovládaných společností, trustových společností a prostředníků; nezohledňují se hlasovací práva třetích osob.

Za přidružené společnosti se považují společnosti, ve kterých vykonává jedna ze společností v ostatních společnostech významný vliv. O takový vliv se jedná, pokud může tato společnost uplatnit na řádných valných hromadách alespoň pětinu hlasovacích práv nebo desetinu, pokud jsou akcie přidružené společnosti kótované na veřejných trzích.“

Kodex pro elektronické komunikace

- 12 Článek 18 legislativního nařízení č. 259, kterým se stanoví kodex pro elektronické komunikace, ve znění použitelném ve věci v původním řízení (dále jen „kodex pro elektronické komunikace“), je nadepsaný „Postup pro určení a vymezení trhů“. Tento článek stanoví:

„1. Při nejvyšším možném zohlednění doporučení o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací (dále jen ‚doporučení‘) a pokynů, vymezí [úřad AGCOM] relevantní trhy v souladu se zásadami práva hospodářské soutěže a na základě vlastností a struktury vnitrostátního trhu elektronických komunikací. Před vymezením trhů, které se liší od trhů uvedených v doporučeních, postupuje [úřad AGCOM] podle článků 11 a 12.“

Zákon č. 249 ze dne 31. července 1997

- 13 Zákon č. 249 ze dne 31. července 1997 v čl. 1 odst. 6 písm. a) bodě 5 uvádí mezi pravomocemi úřadu AGCOM následující:

„[Úřad AGCOM] zajišťuje vedení rejstříku provozovatelů komunikací, do něhož jsou v souladu s tímto zákonem povinni se zapsat provozovatelé, kterým byla udělena koncese nebo povolení ze strany [úřadu AGCOM] nebo jiných příslušných orgánů na základě platné právní úpravy, společnosti s koncesí na reklamu šířenou rádiovým nebo televizním zařízením nebo v denním či periodickém tisku, na webu a jiných pevných nebo mobilních digitálních platformách, společnosti vyrábějící a distribuující rozhlasové a televizní programy, společnosti vydávající deníky, periodika nebo časopisy a národní tiskové agentury, jakož i společnosti poskytující telematické a telekomunikační služby, včetně elektronického a digitálního publikování; v rejstříku jsou rovněž uvedeny vysílací infrastruktury působící v tuzemsku. [Úřad AGCOM] přijímá předpisy *ad hoc*, kterými se řídí organizace a vedení rejstříku, jakož i stanovení kritérií pro určení subjektů s povinností zápisu, a to nezávisle na subjektech, které jsou již zapsány do rejstříku ke dni vstupu v platnost tohoto zákona.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 14 Vivendi, společnost založená podle francouzského práva, jež je zapsána v pařížském obchodním rejstříku (Francie), je mateřskou společností skupiny, jež je činná v mediálním odvětví a v oblasti vytváření a distribuce audiovizuálních obsahů.
- 15 Společnost Vivendi vlastní 23,9% podíl na základním kapitálu společnosti Telecom Italia SpA, což je společnost, kterou ovládá od doby, kdy na valné hromadě akcionářů konané dne 4. května 2017 skutečně získala většinu hlasovacích práv na valné hromadě této společnosti.
- 16 Dne 8. dubna 2016 společnosti Vivendi, Mediaset a Reti Televisive Italiane SpA uzavřely smlouvu o strategické spolupráci, jejímž prostřednictvím společnost Vivendi získala 3,5 % základního kapitálu společnosti Mediaset a 100 % společnosti Mediaset Premium SpA, s tím, že za to převedla 3,5 % svého vlastního základního kapitálu na společnost Mediaset.
- 17 Na základě neshod ohledně této smlouvy začala společnost Vivendi v prosinci 2016 podnikat kroky za účelem nepřátelské akvizice akcií společnosti Mediaset. Dne 22. prosince 2016 tak již společnost Vivendi vlastnila 28,8 % základního kapitálu společnosti Mediaset a 29,94 % hlasovacích práv na valné hromadě akcionářů této společnosti. Tento kvalifikovaný minoritní podíl jí nicméně nedovoloval vykonávat kontrolu nad společností Mediaset, která zůstávala pod kontrolou skupiny Fininvest.

- 18 V této souvislosti společnost Mediaset dne 20. prosince 2016 podala úřadu AGCOM stížnost vycházející z toho, že společnost Vivendi porušila čl. 43 odst. 11 TUSMAR (dále jen „ustanovení dotčené v původním řízení“), jelikož její podíly ve společnostech Telecom Italia a Mediaset mají za následek, že příjmy společnosti Vivendi dosažené jak v odvětví elektronických komunikací tak v systému IKS podle jejího názoru překračují prahové hodnoty stanovené tímto ustanovením, podle něhož podniku, jehož příjmy dosažené v odvětví elektronických komunikací, včetně příjmů dosažených prostřednictvím ovládaných nebo přidružených společností, jsou vyšší než 40 % celkových příjmů tohoto odvětví, nemohou plynout příjmy přesahující 10 % příjmů dosažených v tomto systému.
- 19 V rozhodnutí ze dne 18. dubna 2017 (dále jen „rozhodnutí úřadu AGCOM“) tento úřad konstatoval, že společnost Vivendi porušila ustanovení dotčené v původním řízení. V tomto ohledu uvedený orgán poznamenal, že společnosti Telecom Italia a Mediaset jsou přidruženými společnostmi společnosti Vivendi, jelikož tato společnost má více než pětinu hlasovacích práv na valné hromadě každé z těchto společností, že společnost Vivendi dosáhla 59 % příjmů dosažených v odvětví elektronických komunikací, které se skládá z maloobchodních služeb prostřednictvím pevné sítě, velkoobchodních služeb prostřednictvím pevné nebo mobilní sítě a služeb televizního vysílání pro přenos obsahu koncovým uživatelům, a že společnost Mediaset plynulo 13,3 % příjmů dosažených v rámci systému IKS. Tímto rozhodnutím úřad AGCOM rovněž nařídil společnosti Vivendi, aby se do dvanácti měsíců zbavila těchto podílů na kapitálu společností Mediaset a Telecom Italia.
- 20 V uvedeném rozhodnutí měl úřad AGCOM zejména za to, že pro účely uplatnění ustanovení dotčeného v původním řízení jsou relevantní pouze trhy, na které se vztahuje právní úprava podle článků 15 a 16 rámcové směrnice. Rovněž objasnil, že cílem tohoto ustanovení je chránit pluralitu médií a že má zejména s ohledem na rostoucí fenomén konvergence mezi telekomunikacemi a médii zabránit účinkům narušujícím pluralitu médií, ke kterým může dojít, když společnost s významnou tržní silou v odvětví elektronických komunikací nabude v systému IKS „značných ekonomických rozměrů“. V této souvislosti úřad AGCOM dodal, že omezení stanovená ustanovením dotčeným v původním řízení jsou automatické povahy, jelikož se použijí nezávisle na jakékoli analýze těchto narušujících účinků a bez ohledu na jakékoli úvahy týkající se soutěžního práva.
- 21 Společnost Vivendi splnila příkaz úřadu AGCOM a dne 6. dubna 2018 převedla na třetí společnost 19,19 % akcií společnosti Mediaset, představující 19,95 % hlasovacích práv na valné hromadě akcionářů této společnosti. Společnost Vivendi si tak ponechala ve společnosti Mediaset přímý akcionářský podíl nižší než 10 % hlasovacích práv uplatnitelných na valné hromadě akcionářů této společnosti.
- 22 Společnost Vivendi nicméně podala proti rozhodnutí úřadu AGCOM žalobu k Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio, Itálie), který je předkládajícím soudem.
- 23 V rámci této žaloby společnost Vivendi zaprvé tvrdí, že úřad AGCOM nesprávně vymezil odvětví elektronických komunikací, jelikož za účelem výpočtu celkových příjmů dosažených v tomto odvětví měl úřad AGCOM přihlídnout ke všem trhům, které skutečně tvoří odvětví elektronických komunikací, a nejen k jejich částem, konkrétně k těm, které byly předmětem rozhodnutí o analýze trhu zaměřující se na zjištění přítomnosti provozovatele v dominantním postavení a vylučující velké trhy, jako je trh maloobchodních mobilních telefonních služeb.
- 24 Zadruhé společnost Vivendi tvrdí, že úřad AGCOM nesprávně vyložil pojem „přidružená společnost“ ve smyslu čl. 2359 třetího pododstavce občanského zákoníku, když zohlednil příjmy dosažené společnostmi, které jsou součástí skupiny Mediaset, ačkoli nejsou společnostmi Vivendi ovládanými ani nejsou jejími přidruženými společnostmi, a ačkoli společnost Vivendi v nich nevykonává „významný vliv“ ve smyslu tohoto ustanovení.

- 25 Zatřetí společnost Vivendi tvrdí, že došlo k porušení článků 49, 56 a 63 SFEU, jelikož rozhodnutí úřadu AGCOM podle jejího názoru zabránilo možnosti společnosti zaregistrované ve Francii získat menšinový podíl ve společnosti zaregistrované v Itálii.
- 26 Začtvrté společnost Vivendi tvrdí, že ustanovení dotčené v původním řízení je diskriminační vzhledem k tomu, že pro některé další provozovatele v odvětví elektronických komunikací stanoví toto ustanovení prahovou hodnotu příjmů dosažených v systému IKS na 20 % namísto 10 %.
- 27 Úřad AGCOM tvrdí, že zákaz nabýt „značných ekonomických rozměrů“ v systému IKS, stanovený v ustanovení dotčeném v původním řízení, je právně založen na zásadě plurality sdělovacích prostředků, zakotvené zejména v článku 11 Listiny základních práv Evropské unie a v bodě 8 odůvodnění směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Tento úřad dále zdůrazňuje, že podle judikatury Soudního dvora mohou být základní svobody omezeny za účelem zaručení plurality médií v členských státech.
- 28 V této souvislosti předkládající soud poznamenává, že je nutné posoudit odpovídající a přiměřenou povahu omezení uložených ustanovením dotčeným v původním řízení, a to nejen ve vztahu ke svobodě usazování, volnému pohybu služeb a volnému pohybu kapitálu, ale také k zásadám, jako je svoboda a pluralita médií.
- 29 Za těchto okolností se Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Ačkoli přísluší členským státům stanovit, zda se podniky nachází v dominantním postavení (s následným uložením zvláštních povinností těmto podnikům), je [ustanovení dotčené v původním řízení] v rozporu s unijním právem, a zejména se zásadou volného pohybu kapitálu podle článku 63 SFEU? Otázka se pokládá v souvislosti s částí tohoto ustanovení, v níž je prostřednictvím odkazu na článek 18 kodexu pro elektronické komunikace předmětné odvětví omezeno na trhy, které umožňují regulaci *ex ante*, a to navzdory obecné zkušenosti, podle níž jsou informace (k jejichž pluralitě je ustanovení určeno) stále častěji přenášeny prostřednictvím internetu, osobních počítačů a mobilních telefonů, což může činit vyloučení, zejména maloobchodních mobilních telefonních služeb z tohoto odvětví pouze z důvodu, že působí v režimu plné hospodářské soutěže, neopodstatněným. Otázka je také položena s ohledem na skutečnost, že úřad AGCOM právě u příležitosti [věci v původním řízení] vymezil hranice odvětví elektronických komunikací pro účely použití [ustanovení dotčeného v původním řízení] s přihlédnutím pouze k trhům, u nichž byla od vstupu kodexu pro elektronické komunikace v platnost, tedy od roku 2003 do současnosti, provedena nejméně jedna analýza, a k příjmům odvozeným z posledního relevantního posouzení, které bylo provedeno v roce 2015.
- 2) Brání zásady týkající se ochrany svobody usazování a volného pohybu služeb, které jsou uvedeny v člancích 49 a 56 SFEU, články 15 a 16 [rámcové směrnice], jejichž účelem je chránit pluralitu a svobodu projevu, jakož i unijní zásada proporcionality uplatnění takové vnitrostátní právní úpravy v oblasti veřejných audiovizuálních a rozhlasových mediálních služeb, jako je italská právní úprava obsažená v [ustanovení dotčeném v původním řízení a v] čl. 43 odst. 14 [TUSMAR], podle které se příjmy, které jsou relevantní pro stanovení druhé prahové hodnoty ve výši 10 %, vztahují i na podniky, které nejsou ani ovládány, ani nepodléhají dominantnímu vlivu, ale jsou podniky pouze „přidruženými“ ve smyslu článku 2359 občanského zákoníku (na který je odkazováno v [tomto] čl. 43 odst. 14), i když ve vztahu k posledně uvedeným podnikům není vykonáván žádný vliv ohledně informací, které mají být šířeny?
- 3) Brání zásady týkající se svobody usazování a volného pohybu služeb, které jsou uvedeny v člancích 49 a 56 SFEU, články 15 a 16 [rámcové směrnice] a zásady v oblasti ochrany plurality zdrojů informací a hospodářské soutěže v odvětví televizního vysílání uvedené ve [směrnici o audiovizuálních mediálních službách] a [v rámcové směrnici] takové vnitrostátní právní úpravě,

jako je [TUSMAR], která v čl. 43 odst. 9 a [v ustanovení dotčeném v původním řízení] stanoví velmi rozdílné prahové hodnoty (20 %, resp. 10 %) pro „subjekty, které jsou povinny se zapsat do rejstříku provozovatelů komunikací zřízeného podle čl. 1 odst. 6 písm. a) bodu 5 zákona č. 249 ze dne 31. července 1997“ (tedy subjekty, kterým byla udělena koncese nebo povolení ze strany úřadu AGCOM nebo jiných příslušných orgánů na základě platné právní úpravy, jakož i podniky s koncesí na reklamu šířenou všemi možnými způsoby, vydavatelství atd. uvedené v odstavci 9) a pro podniky působící v odvětví elektronických komunikací, jak bylo definováno výše (v rámci [ustanovení dotčeného v původním řízení])?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 30 Italská vláda má za to, že první otázka je hypotetická z toho důvodu, že i kdyby bylo odvětví elektronických komunikací vymezeno v širším rozsahu, podíl společnosti Vivendi za sledovaný rok by se kvůli kontrole, kterou tato společnost vykonává ve společnosti Telecom Italia, rovnal 45,9 % příjmů v tomto odvětví. Prahová hodnota 40 % stanovená v ustanovení dotčeném v původním řízení by tedy byla v každém případě překročena.
- 31 Společnost Mediaset tvrdí, že celá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nepřijatelná z důvodu, že předkládající soud nevymezuje vnitrostátní právní rámec jasným a jednotným způsobem ani nevysvětluje relevanci určitých ustanovení unijního práva, na která odkazuje v této žádosti, pro řešení sporu v původním řízení.
- 32 V této souvislosti je třeba připomenout, že je pouze na vnitrostátním soudu, který rozhoduje spor a musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu normy unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 26, jakož i citovaná judikatura).
- 33 Z toho vyplývá, že k otázkám týkajícím se unijního práva se váže domněnka relevance. Soudní dvůr smí rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem odmítnout pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijní normy nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 27, jakož i citovaná judikatura).
- 34 V projednávaném případě, pokud jde o argumenty italské vlády, je třeba uvést, že první položená otázka se konkrétně týká slučitelnosti prahové hodnoty 40 % celkových příjmů dosažených v odvětví elektronické komunikace, která je stanovena za účelem omezení přístupu společností působících v tomto odvětví do systému IKS, s unijním právem. Skutečnost, že by společnost Vivendi každopádně překročila tuto prahovou hodnotu, jak tvrdí tato vláda, přitom nemá vliv na otázku, zda lze samotnou existenci takové prahové hodnoty považovat za slučitelnou s unijním právem, což je v podstatě to, co se předkládající soud snaží zjistit. Tato první otázka tedy není hypotetická ve smyslu judikatury citované v bodě 33 tohoto rozsudku.

- 35 Pokud jde o argumenty předložené společností Mediaset, je třeba uvést, že i když předkládající soud v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce uvádí některá ustanovení unijního práva, aniž vysvětluje jejich relevanci pro řešení sporu ve věci v původním řízení, obsahuje tato žádost dostatek informací, které umožňují porozumět právním otázkám týkajícím se případné neslučitelnosti ustanovení dotčeného v původním řízení s pravidly unijního práva.
- 36 Z toho vyplývá, že předběžné otázky jsou přípustné.

K věci samé

Úvodní poznámky

- 37 Zprv je třeba uvést, že se první položená předběžná otázka týká článku 63 SFEU o volném pohybu kapitálu, zatímco druhá a třetí otázka se týkají článků 49 a 56 SFEU o svobodě usazování a volném pohybu služeb. Prvním krokem je tedy určit svobodu, která je zde relevantní.
- 38 V tomto ohledu je třeba nejprve poznamenat, že předkládací rozhodnutí neobsahuje konkrétní informace, které by umožňovaly dojít k závěru, že se v původním řízení jedná o přeshraniční poskytování služeb. Za těchto okolností se nebude Soudní dvůr v rámci tohoto řízení o předběžné otázce zabývat článkem 56 SFEU.
- 39 Dále stran svobody usazování a volného pohybu kapitálu je třeba připomenout, že pokud jde o otázku, zda se na vnitrostátní právní předpisy vztahuje ta či ona z těchto svobod, vyplývá z ustálené judikatury, že je třeba zohlednit předmět dotčených právních předpisů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. listopadu 2012, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, bod 90 a citovaná judikatura).
- 40 Do působnosti článku 49 SFEU týkajícího se svobody usazování tedy spadají vnitrostátní právní předpisy, které se použijí pouze na podíly umožňující vykonávat nepochybný vliv na rozhodování společnosti a určovat její činnost (rozsudek ze dne 13. listopadu 2012, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, bod 91 a citovaná judikatura).
- 41 Naproti tomu vnitrostátní ustanovení, která se použijí na podíly nabyté pouze s cílem investovat bez úmyslu ovlivňovat řízení a kontrolu podniku, musí být zkoumána výlučně z hlediska volného pohybu kapitálu (rozsudek ze dne 13. listopadu 2012, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, bod 92).
- 42 V projednávaném případě je cílem článku 43 TUSMAR kontrola dohod v systému IKS, aby se zabránilo vytvoření „dominantního postavení“ ve smyslu italského práva na jednotlivých trzích, které tvoří systém IKS. Jinými slovy, účelem tohoto článku, jehož součástí je ustanovení dotčené v původním řízení, je obecně stanovit omezení pro kontrolu, která může být vykonávána nad společnostmi působícími v systému IKS.
- 43 V tomto ohledu ustanovení dotčené v původním řízení, které brání společnosti, jejíž příjmy v odvětví elektronických komunikací přesahují 40 % celkových příjmů tohoto odvětví, dosáhnout v systému IKS příjmů vyšších než 10 % příjmů tohoto systému, umožňuje stanovit omezení takové kontroly.
- 44 Kromě toho nabytí 23,94 % kapitálu společností Telecom Italia umožnilo společnosti Vivendi získat většinu hlasovacích práv na valné hromadě akcionářů prvně uvedené společnosti a poté převzít kontrolu nad touto společností, což je situace související se svobodou usazování. Dále ze spisu, jenž má

k dispozici Soudní dvůr, vyplývá, že cíl, který společnost Vivendi sledovala při nabývání akcií společnosti Mediaset, nebylo investovat, ale zasahovat do řízení společnosti Mediaset a získat významnou část odvětví italských sdělovacích prostředků.

- 45 S ohledem na obecný cíl článku 43 TUSMAR a na cíl nabytí podílů dotčených v původním řízení, kterým je vykonávat nepochybný vliv na rozhodování společnosti Mediaset a určovat její činnost ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 40 tohoto rozsudku, je tedy třeba projednávanou věc posuzovat s ohledem na ustanovení Smlouvy o FEU o svobodě usazování.
- 46 Zadruhé je třeba uvést, že druhá a třetí předběžná otázka se týkají článků 15 a 16 rámcové směrnice, zásady proporcionality, jakož i zásady hospodářské soutěže v odvětví televizního vysílání uvedené ve směrnici o audiovizuálních mediálních službách a v rámcové směrnici.
- 47 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak rámcová směrnice, tak směrnice o audiovizuálních mediálních službách provádí neúplnou harmonizaci vnitrostátních předpisů ve svých příslušných oblastech, což ponechává členským státům určitý prostor pro uvážení, pokud jde o přijímání rozhodnutí na vnitrostátní úrovni. Konkrétně v souladu s čl. 1 odst. 3 rámcové směrnice jsou členské státy v souladu s unijním právem nadále oprávněny prosazovat cíle veřejného zájmu, zejména s ohledem na regulaci obsahu a audiovizuální politiku.
- 48 Mimoto z předkládacího rozhodnutí nevyplývá, v čem by ustanovení dotčené v původním řízení mohlo být v rozporu s články 15 a 16 rámcové směrnice, zásadou proporcionality, jakož i zásadou hospodářské soutěže v odvětví televizního vysílání uvedenou ve směrnici o audiovizuálních mediálních službách a v rámcové směrnici. Tyto články a zásady jsou tímto rozhodnutím zmíněny, aniž je vysvětlena souvislost, kterou tyto články a zásady mají s položenými otázkami.
- 49 I když tedy mohou být některá ustanovení těchto dvou směrnic případně zohledněna v rámci posouzení položených předběžných otázek, tyto otázky se ve skutečnosti netýkají povinností, které mohou vyplývat z uvedených článků a zásad. Naopak předestírají otázku, v jaké míře ustanovení dotčené v původním řízení překračuje prostor pro uvážení, který členským státům přiznává rámcová směrnice a směrnice o audiovizuálních mediálních službách, což vyžaduje posouzení na základě primárního práva, v tomto případě článku 49 SFEU.

K předběžným otázkám

- 50 Podstatou třech otázek předkládajícího soudu, jimiž je třeba se zabývat společně, je, zda musí být článek 49 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle níž společnosti zaregistrované v jiném členském státě, jejíž příjmy dosažené v odvětví elektronických komunikací, jak je definováno pro účely této právní úpravy, včetně příjmů dosažených prostřednictvím ovládaných a přidružených společností, jsou vyšší než 40 % celkových příjmů tohoto odvětví, nemohou v systému IKS plynout příjmy překračující 10 % z příjmů dosažených v tomto systému.
- 51 V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 49 SFEU brání veškerým vnitrostátním opatřením, která i když se použijí bez rozdílu na základě státní příslušnosti, mohou bránit státním příslušníkům Unie ve výkonu svobody usazování zaručené Smlouvou o FEU nebo jej činit méně atraktivním, a že k takovým omezujícím účinkům může dojít tehdy, může-li být společnost na základě vnitrostátní právní úpravy odrazována od zřizování takových podřízených jednotek, jakou je stálá provozovna, v jiných členských státech a od vykonávání svých činností jejich prostřednictvím (rozsudek ze dne 10. května 2012, *Duomo Gpa* a další, C-357/10 až C-359/10, EU:C:2012:283, bod 35 a citovaná judikatura).

- 52 To je případ ustanovení dotčeného v původním řízení, jelikož zakazuje všem podnikům, ať už usazeným, nebo neusazeným v tuzemsku, jejichž příjmy v odvětví elektronických komunikací, jak je pro účely tohoto ustanovení vymezeno, představují 40 % celkových příjmů dosažených v tomto odvětví, aby překročily prahovou hodnotu 10 % příjmů dosažených v systému IKS, a v důsledku toho případně převzaly kontrolu nad jiným podnikem usazeným na tomto území, který vykonává činnosti v posledně uvedeném systému.
- 53 V projednávané věci, jak vyplývá z bodů 17 až 20 tohoto rozsudku, tak úřad AGCOM, k němuž byla podána stížnost, když společnost Vivendi získala 28,8 % základního kapitálu společnosti Mediaset a 29,94 % hlasovacích práv na valné hromadě akcionářů posledně uvedené společnosti, zakázal společnosti Vivendi na základě uvedeného ustanovení ponechat si podíly, které získala ve společnosti Mediaset nebo držela ve společnosti Telecom Italia, a nařídil společnosti Vivendi zbavit se těchto podílů v jedné nebo druhé z těchto společností, pokud překračují prahové hodnoty stanovené v tomtéž ustanovení.
- 54 Ustanovení dotčené v původním řízení tak omezilo svobodu společnosti Vivendi usadit se v Itálii tím, že jí zabránilo mít větší vliv na řízení společnosti Mediaset nabytím většího podílu, než předpokládala. Představuje tedy omezení svobody usazování ve smyslu článku 49 SFEU.
- 55 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že takovéto omezení svobody usazování lze připustit pouze tehdy, je-li odůvodněno naléhavými důvody obecného zájmu. Dále je třeba, aby toto omezení bylo způsobilé zaručit uskutečnění daného cíle a aby nepřekračovalo meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (rozsudek ze dne 25. října 2017, Polbud - Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, bod 52 a citovaná judikatura).
- 56 V tomto ohledu, pokud jde zaprvé o existenci naléhavých důvodů obecného zájmu, je třeba uvést, že z informací poskytnutých předkládajícím soudem, jakož i z vyjádření předložených Soudnímu dvoru vyplývá, že ustanovení dotčené v původním řízení bylo přijato s cílem zaručit pluralitu informací a sdělovacích prostředků. Článek 43 odst. 5 TUSMAR rovněž stanoví, že úřad AGCOM přijímá nezbytná opatření k odstranění nebo zabránění vytváření postavení uvedených mimo jiné v ustanovením dotčeném v původním řízení nebo jakékoli jiného postavení poškozujícího pluralitu.
- 57 Soudní dvůr rozhodl, že ochrana svobod chráněných v článku 11 Listiny základních práv, který ve svém odstavci 2 uvádí svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků, je nesporně cílem obecného zájmu, jehož význam je zejména nutné zdůraznit v demokratické a pluralitní společnosti, který může odůvodnit omezení svobody usazování (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. ledna 2013, Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, bod 52 a citovaná judikatura).
- 58 Protokol č. 29 o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech, připojený ke Smlouvám o EU a FEU, také odkazuje na pluralitu sdělovacích prostředků, když uvádí, že „systém veřejnoprávního vysílání v členských zemích je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu“.
- 59 V projednávaném případě tedy může být omezení svobody usazování vyplývající z ustanovení dotčeného v původním řízení v zásadě odůvodněno naléhavým důvodem obecného zájmu, konkrétně ochranou plurality informací a sdělovacích prostředků.
- 60 Co se zadruhé týče proporcionality tohoto omezení ve vztahu k sledovanému cíli, je třeba uvést, že čl. 43 odst. 9 TUSMAR stanoví, že subjekty, které jsou povinny se zapsat do rejstříku provozovatelů komunikací, nemohou dosáhnout příjmů převyšujících 20 % z celkových příjmů systému IKS, čímž zavádí obecné pravidlo, které se má vztahovat pouze na subjekty činné v odvětví elektronických komunikací.

- 61 Mimoto ustanovení dotčené v původním řízení zavádí ještě konkrétnější pravidlo, než je pravidlo stanovené v čl. 43 odst. 9 TUSMAR, které se týká pouze subjektů v odvětví elektronických komunikací, jak je vymezeno pro účely tohoto ustanovení, dosahujících více než 40 % celkových příjmů tohoto odvětví, a zakazuje takovým subjektům dosáhnout více než 10 % z celkových příjmů dosažených v systému IKS.
- 62 Uvedené ustanovení tedy v zásadě brání jedinému podniku v tom, aby sám nebo prostřednictvím svých dceřiných společností získal významnou část mediálního sektoru v Itálii, když již má významnou moc na trhu v odvětví elektronických komunikací v tomto členském státě.
- 63 Vzhledem přitom k tomu, že takový zákaz, jaký vyplývá z ustanovení dotčeného v původním řízení, představuje výjimku ze zásady svobody usazování, přísluší vnitrostátním orgánům prokázat, že toto ustanovení dodržuje zásadu proporcionality, tedy že je nezbytné k dosažení dovolávaného cíle, a že tohoto cíle nelze dosáhnout zákazy nebo omezeními menšího rozsahu nebo zákazy a omezeními méně zasahujícími výkon této svobody (obdobně viz rozsudek ze dne 23. prosince 2015, Scotch Whisky Association a další, C-333/14, EU:C:2015:845, bod 53, jakož i citovaná judikatura).
- 64 V projednávaném případě je třeba uvést, že z bodu 5 odůvodnění rámcové směrnice vyplývá, že mezi dvěma odvětvími, na která se vztahuje ustanovení dotčené v původním řízení, existují vazby z důvodu konvergence odvětví telekomunikací, médií a informačních technologií.
- 65 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 74 svého stanoviska, s ohledem na blízkost mezi odvětvím služeb elektronických komunikací a sdělovacích prostředků lze v zásadě připustit, aby se nastavily určité meze, aby společnosti, které již mají dominantní postavení v prvním z těchto odvětví, využívaly tohoto postavení k posílení svého postavení v druhém z těchto odvětví.
- 66 Soudní dvůr však rozhodl, že jednotlivé směrnice tvořící nový regulační rámec pro služby elektronických komunikací, mezi nimiž je rámcová směrnice, jasně rozlišují mezi výrobou obsahu, která s sebou nese redakční odpovědnost, a dodáním obsahu, které veškerou redakční odpovědnost vylučuje, s tím, že na obsah a jeho přenos se vztahují odlišné právní úpravy, které sledují vlastní cíle (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. června 2019, Google, C-193/18, EU:C:2019:498, bod 31 a citovaná judikatura).
- 67 Z důvodu tohoto jasného rozlišení mezi výrobou obsahu a dodáním obsahu nemusí společnosti působící v odvětví elektronických komunikací, které vykonávají kontrolu nad dodáním a přenosem obsahu, nutně vykonávat kontrolu nad jeho výrobou, která předpokládá redakční odpovědnost.
- 68 V projednávaném případě se ustanovení dotčené v původním řízení nezmiňuje o těchto vazbách mezi výrobou obsahu a dodáním obsahu a není ani formulováno tak, aby se použilo v souvislosti s právě uvedenými vazbami.
- 69 Toto ustanovení absolutně zakazuje subjektům, jejichž příjmy z odvětví elektronických komunikací, jak je definováno pro účely tohoto ustanovení, přesahují 40 % celkových příjmů dosažených v tomto odvětví, dosahovaly v systému IKS příjmů vyšších než 10 % z příjmů dosažených v tomto systému.
- 70 Za účelem určení, zda lze takovým ustanovením, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, dosáhnout tohoto konkrétního cíle, kterým je zabránit negativním aspektům konvergence mezi odvětvím elektronických komunikací a systémem IKS, je třeba posoudit jaká je vazba mezi prahovými hodnotami, na které toto ustanovení odkazuje, na straně jedné a existujícím rizikem pro pluralitu médií na straně druhé.
- 71 Co se nejprve týče vymezení odvětví elektronických komunikací, z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že úřad AGCOM vymezuje toto odvětví restriktivně, neboť zahrnuje trhy, které mohou podléhat regulaci *ex ante*.

- 72 Jak vyplývá z článků 15 a 16 rámcové směrnice, vykládaných ve světle bodů 25 a 27 odůvodnění této směrnice, jedná se o trhy v odvětví elektronických komunikací obecně, včetně nových trhů, na nichž neexistuje účinná hospodářská soutěž, které Komise označila za relevantní trhy produktů a služeb, na nichž budou muset příslušné vnitrostátní orgány případně zavést regulační povinnosti *ex ante* k doplnění pravidel práva hospodářské soutěže s cílem vyřešit problémy, které na těchto trzích existují (rozsudek ze dne 3. prosince 2009, Komise v. Německo, C-424/07, EU:C:2009:749, body 56 a 64).
- 73 Zdá se tedy, že mechanismus regulačních povinností *ex ante* má za cíl řešit specifické problémy vznikající na konkrétních trzích v odvětví elektronických komunikací, a nikoli zaručovat pluralitu v odvětví sdělovacích prostředků tím, že umožňuje identifikovat mezi společnostmi, které již mají významnou tržní sílu v odvětví elektronických komunikací, ty, které by mohly v systému IKS nabýt „významných ekonomických rozměrů“.
- 74 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 51, 52, 79 a 80 svého stanoviska, ustanovení dotčené v původním řízení, jak je vykládáno úřadem AGCOM, tím, že omezuje odvětví elektronických komunikací na trhy, které mohou být předmětem regulace *ex ante*, vylučuje z odvětví elektronických komunikací trhy s rostoucím významem pro přenos informací, a sice maloobchodní mobilní telefonní služby nebo další služby elektronických komunikací napojené na internet, jakož i rozhlasové vysílání prostřednictvím satelitu. Ty se přitom staly preferovanou cestou pro přístup ke sdělovacím prostředkům, takže není důvod je vyloučit z tohoto vymezení.
- 75 Pokud jde dále o prahovou hodnotu 10 % z celkových příjmů dosažených v systému IKS, která je uvedena v ustanovení dotčeném v původním řízení, je třeba poznamenat, že skutečnost, že někdo dosahuje či nedosahuje příjmů odpovídajících 10 % příjmů dosažených v systému IKS, není sama o sobě známkou rizika ovlivnění plurality médií. Z článku 2 odst. 1 písm. s) TUSMAR totiž vyplývá, že systém IKS zahrnuje různé a rozmanité trhy. Pokud by tedy celkové příjmy dosažené určitou společností v systému IKS byly soustředěny pouze na jednom z trhů tvořících tento systém, takže míra dosažená pro tento trh by byla výrazně vyšší než 10 %, ale zůstala by pod 10 %, pokud by se vzaly v úvahu všechny trhy tvořící systém IKS, skutečnost, že nebylo dosaženo prahové hodnoty 10 % celkových příjmů dosažených v systému IKS, by nemohla vyloučit všechna rizika pro pluralitu médií. Podobně, pokud by bylo dosaženo prahové hodnoty 10 % celkových příjmů dosažených v systému IKS, ale pokud by se těchto 10 % příjmů rozdělilo mezi každý z trhů, které tvoří systém IKS, skutečnost, že této prahové hodnoty 10 % bylo dosaženo, nebo byla překročena, by nutně nenaznačovalo existenci rizika pro pluralitu médií.
- 76 Konečně, pokud jde o skutečnost, že úřad AGCOM při určování příjmů dosažených určitou společností v odvětví elektronických komunikací nebo v systému IKS, zohledňuje nejen příjmy dosažené prostřednictvím „ovládaných“ společností, ale také ty, jichž je dosaženo prostřednictvím „přidružených“ společností, nad nimiž dotyčná společnost vykonává „významný vliv“ ve smyslu čl. 2359 třetího pododstavce občanského zákoníku, je třeba uvést, že z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že taková praxe může vést k dvojímu zohlednění příjmů, a tím ke zkreslení výpočtu příjmů dosažených v systému IKS. Tytéž příjmy společnosti působící v systému IKS mohou být totiž zohledněny jak pro výpočet příjmů společnosti, která je jejím menšinovým akcionářem, tak pro výpočet příjmů společnosti, která je jejím majoritním akcionářem a vlastně ji ovládá.
- 77 Dále je třeba poznamenat, že „kontrola“ vykonávaná nad „přidruženou společností“ je založena na široce koncipované domněnce, podle níž jedna společnost vykonává „významný vliv“ ve druhé společnosti, pokud první z těchto společností může uplatnit na řádných valných hromadách druhé z těchto společností alespoň pětinu hlasovacích práv nebo desetinu, pokud první z těchto společností drží akcie kótované na veřejných trzích. Nezdá se přitom, že by takové okolnosti prokazovaly, že první z těchto společností může účinně vykonávat na druhou z nich takový vliv, aby mohla narušit pluralitu médií a informací.

- 78 V situaci, jako je situace v původním řízení, je tedy patrně neslučitelné s cílem sledovaným ustanovením dotčeným v původním řízení, aby se v rámci výpočtu příjmů dosažených společnostmi v odvětví elektronických komunikací nebo v systému IKS situace „ovládané společnosti“ stavěla na roveň situaci „přidružené společnosti“.
- 79 V důsledku toho toto ustanovení není možné považovat ustanovení, jímž lze dosáhnout cíle, který sleduje, jelikož stanoví prahové hodnoty, které nesouvisejí s rizikem existujícím pro pluralitu médií, přičemž tyto prahové hodnoty neumožňují určit, zda a do jaké míry je společnost skutečně schopna ovlivňovat mediální obsah.
- 80 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené předběžné otázky odpovědět tak, že článek 49 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle níž společnosti zaregistrované v jiném členském státě, jejíž příjmy dosažené v odvětví elektronických komunikací, jak je definováno pro účely této právní úpravy, jsou vyšší než 40 % celkových příjmů dosažených v tomto odvětví, nemohou v systému IKS plynout příjmy překračující 10 % z příjmů dosažených v tomto systému.

K nákladům řízení

- 81 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 49 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle níž společnosti zaregistrované v jiném členském státě, jejíž příjmy dosažené v odvětví elektronických komunikací, jak je definováno pro účely této právní úpravy, jsou vyšší než 40 % celkových příjmů dosažených v tomto odvětví, nemohou v systému IKS plynout příjmy překračující 10 % z příjmů dosažených v tomto systému.

Podpisy